

Vzpostavitev lokalne skupine za krepitev zdravja po modelu skupnostnega pristopa za krepitev zdravja

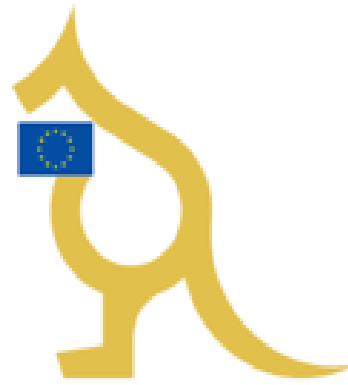
Delovno srečanje

mag. Lea Peternel, NIJZ

Ljubljana, 6. 12. 2018

„Model skupnostnega pristopa krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih“

Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v zdravstvenih domovih in lokalnih skupnostih

PODSKLOP 1.1: Vzpostavitev in delovanje novih struktur v ZD za podporo izvajanju integrirane preventive kroničnih bolezni in zmanjšanju neenakosti v zdravju

PODSKLOP 1.2: Vzpostavitev in delovanje integriranih centrov za krepitev zdravja

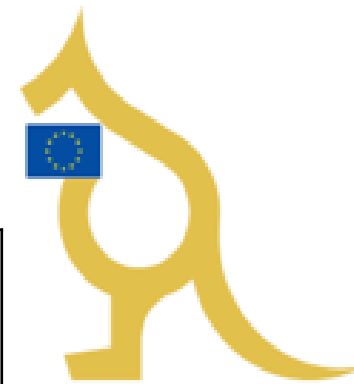
PODSKLOP 1.3: Izvajanje nadgradenj pri preventivnih pregledih otrok in mladostnikov

PODSKLOP 1.4: Izvajanje dodatnih preventivnih aktivnosti patronažne službe

PODSKLOP 1.5: Aktivnosti za zagotavljanje enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin

PODSKLOP 1.6: Vzpostavitev in delovanje struktur na ravni LS po modelu skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju

Vzpostavitev in delovanje struktur na ravni lokalne skupnosti po modelu skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju

1.6.1 Vzpostavitev in delovanje Lokalne skupine za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju

1.6.2 Priprava Kataloga informacij/Zemljevida pomoči lokalne skupnosti

1.6.3 Priprava Strategije za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnem okolju

1.6.4 Priprava Akcijskega načrta za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnem okolju

1.6.5 Evalvacija in spremljanje doseganja ciljev in učinkov udejanjanja akcijskega načrta za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju

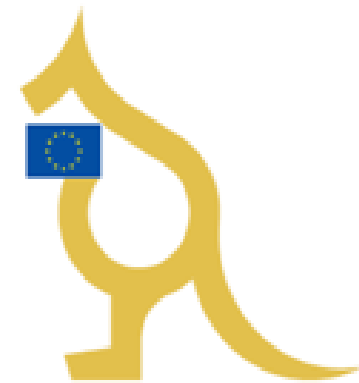

**KAJ JE SKUPNOSTNI PRISTOP
K ZDRAVJU?**

Skupnostni pristop k zdravju

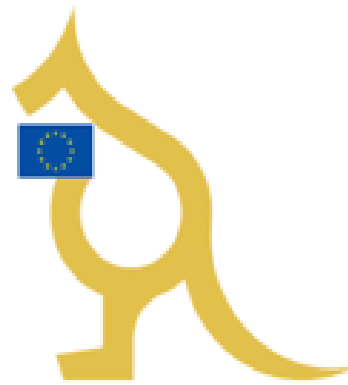
- Skupnostni pristop k zdravju je »pristop skupnosti k zdravju«, kar pomeni, da člani skupnosti, ki živimo in delujemo v skupnosti:
 - vzpostavimo formalno partnerstvo,
 - skupaj s prebivalci oblikujemo vizijo skupnosti,
 - si zastavimo skupne cilje varovanja in krepitve zdravja ter zmanjševanja neenakosti v zdravju
 - in skupaj delujemo za doseganje teh ciljev.

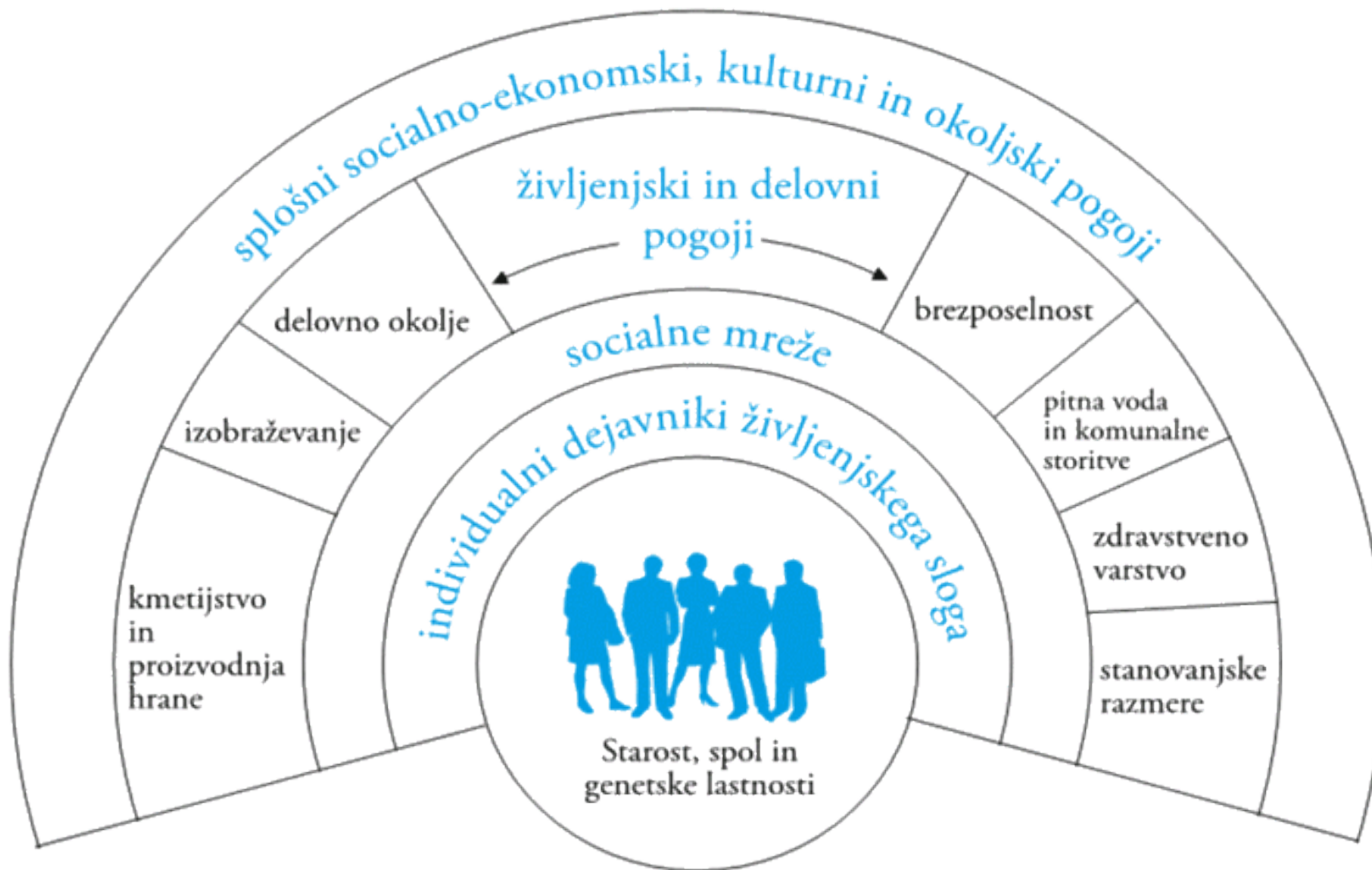
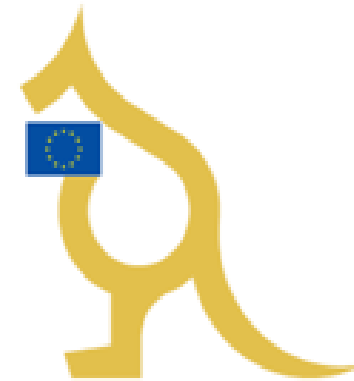
**ZAKAJ SKUPNOSTNI PRISTOP
K ZDRAVJU?**

Kaj želimo prebivalci skupnosti?

- Živeti v skupnosti, kjer se počutimo varne, imamo možnost izobraževanja, zaposlitve, zdravstvenega in socialnega varstva, čisto okolje, možnost druženja, sprostitve, zabave ...
- ... v skupnosti, kjer imamo pogoje in možnosti, da živimo kakovostno in zdravo življenje.

Determinante zdravja

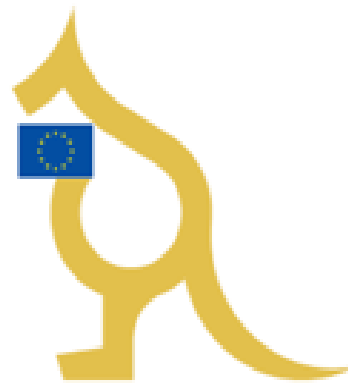
Izbira načina življenja

- Izbira načina življenja je sicer odločitev vsakega posameznika, a je močno pogojena z okoljem, v katerem živimo.
- Za zdrava vedenja se laže odločimo, če obstaja možnost zdravih izbir.

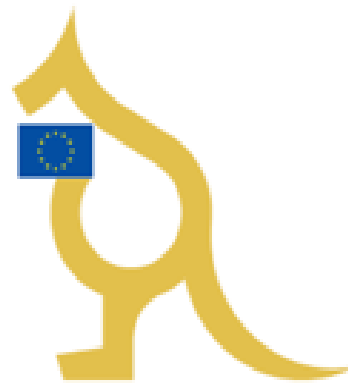
Socialne mreže

- Socialne mreže imajo zelo pomembno vlogo, saj so blažilec negativnih vplivov, ki jih lahko ima širše okolje na posameznika.
- Zato je pomembno, da na lokalni ravni ljudem omogočimo sodelovanje v skupnosti, povezovanje in druženje.
- Predvsem je to pomembno za bolj ranljive ljudi, ki se sami včasih ne znajdejo najbolje.

Partnerstvo za zdravje

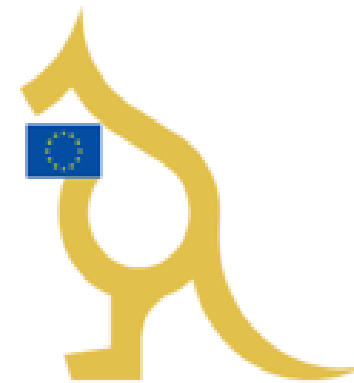
- Ko na zdravje pogledamo na tak način vidimo, da zdravstveni sektor sam ne more zagotoviti pogojev za zdravje.
- Za zagotavljanje pogojev za kakovostno in zdravo življenje v skupnosti potrebujemo partnerstvo.

VZPOSTAVLJANJE PARTNERSTVA

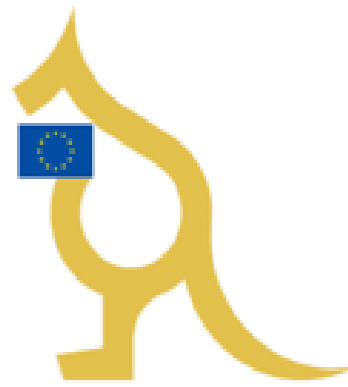
Projekt Uživajmo v zdravju

Na prvem sestanku lokalnega preventivnega tima je ena izmed udeleženk povedala,

da si pred 5 leti ni niti predstavljala, da bi lahko sedeli skupaj predstavniki občine, šole, CSD, ZD in se pogovarjali o zdravju in o tem kako lahko vsak na svojem področju prispeva k zdravju vseh članov skupnosti.

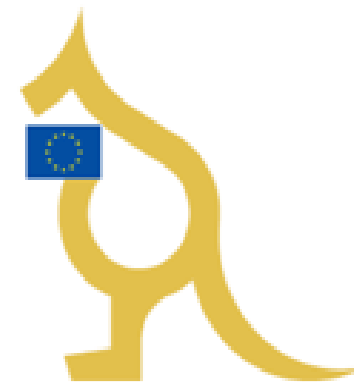
Sodelovanje in partnerstvo v skupnosti

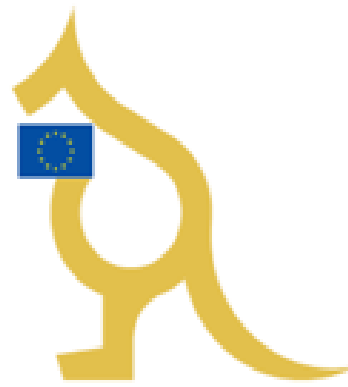
- S tem ni bilo mišljeno, da partnerji na lokalni ravni ne sodelujemo med seboj.
- Brez partnerstva in sodelovanja na lokalni ravni ne moremo doseči ciljev, ki si jih zastavimo.
- Pogosto pa se sodelovanje na lokalni ravni vzpostavi med posameznimi institucijami, ko se pojavi problem.

»Trdovratni problemi«

- Vedno pogosteje se srečujemo s »trdovratnimi problemi« in sodelovanje posameznih organizacij ni več dovolj.
- »Trdovratne probleme« je težko rešiti, saj zaradi kompleksne prepletenosti različnih dejavnikov trud, da bi rešili en vidik »trdovratnega problema« lahko razkrije ali povzroči še druge probleme.
- Za rešitev »trdovratnih problemov« mora priti do spremembe v razmišljanju in vedenju velikega števila ljudi.

Novi pristopi in strukture

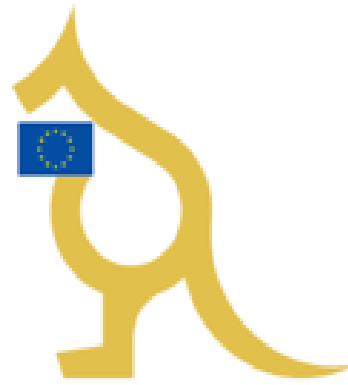
- Izkušnje pri nas in v tujini kažejo, da za reševanje »trdovratnih problemov« potrebujemo nove pristope in strukture, ki:
 - podirajo meje med sektorji,
 - spodbujajo med-sektorsko razmišljanje
 - ter razmišljanje izven okvirov posameznih področij.
- Eden izmed takšnih pristopov je skupnostni pristop, ki poveže skupnost in s tem omogoča njen trajni razvoj.

Lokalna skupina za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju

- Da bi skupnostni pristop k zdravju v resnici zaživel v praksi, ga moramo formalizirati.
- Ena možnost je, da ustanovimo lokalno skupino za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju, katera bo nosilec skupnostnega pristopa k zdravju v naši lokalni skupnosti.

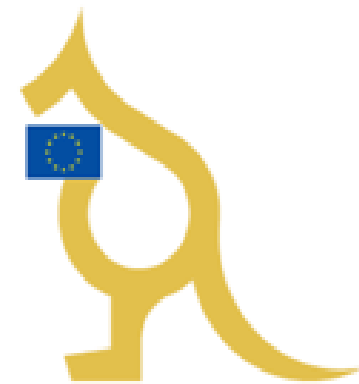
Člani lokalne skupine za krepitev zdravja

Članstvo v lokalni skupini za krepitev zdravja se od skupnosti do skupnosti lahko razlikuje, praviloma pa naj bi bili vanjo vključeni:

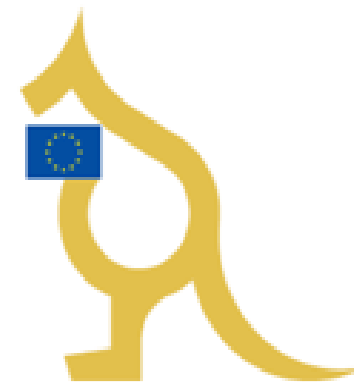
Zdravstveni dom	Center za socialno delo
Zavod za zdravstveno zavarovanje	Zavod RS za zaposlovanje
Nacionalni inštitut za javno zdravje	Drugi javni zavodi
Vrtci	Predstavniki gospodarstva
Šole	Predstavniki nevladnih organizacij
Občina/občine	

Po potrebi se v skupino vključijo tudi drugi člani.

IZZIVI PRI VZPOSTAVLJANJU PARTNERSTVA

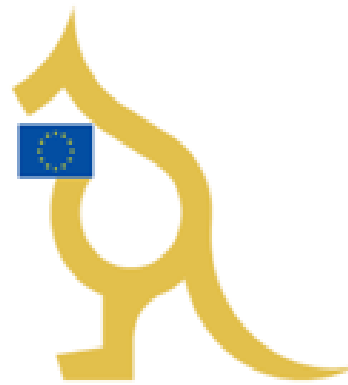
Izzivi pri vzpostavljanju partnerstva

- Pripeljati vse partnerje za eno mizo, ni vedno lahka naloga.
- Vzpostavljanje skupnega delovanja v partnerstvu zahteva, da stopimo iz svojih okvirjev in sprejmemo nov način delovanja z novimi partnerji.
- Pri tem se bomo skoraj zagotovo srečali z različnimi izzivi.

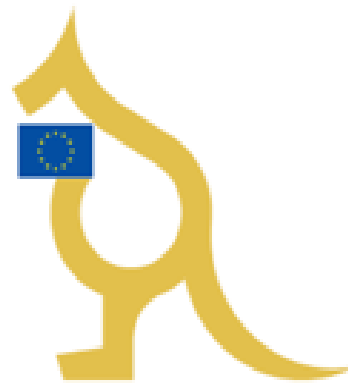
Izzivi - sodelovanje zahteva čas

- Pomembno je, da zagotovimo dovolj časa za gradnjo odnosov, spoznavanje ciljev partnerjev in pripravo skupnih dokumentov.
- Predvsem pa je pomembno, da odkrito spregovorimo o svojih skrbah in željah ter najdemo skupne rešitve, ki koristijo vsem partnerjem in prebivalcem skupnosti.

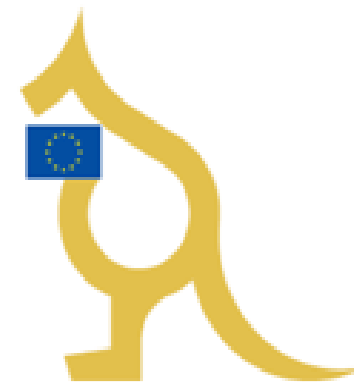
Izzivi - podpora vodstva članom lokalne skupine

- Za uspešno delujoče partnerstvo je nujna podpora članom lokalne skupine s strani vodstva v njihovih matičnih ustanovah.
- V preteklih izkušnjah tovrstnih povezovanj se je pokazalo, da člani lokalne skupine, za uspešno delo potrebujejo določena pooblastila za sprejemanje odločitev.

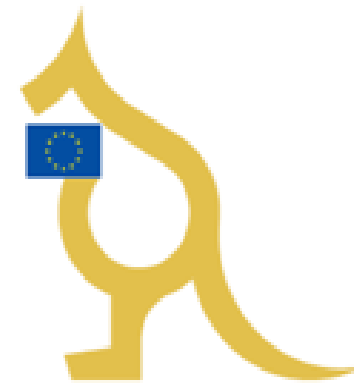
Izzivi - dodatne obremenitve

- V preteklih projektih se je tudi pokazalo, da člani lokalne skupine včasih težko sodelujejo pri nalogah, ki niso predvidene v okviru njihovega delovnega področja.
- Povezovanje, načrtovanje in skupno delovanje pa od članov lokalne skupine zahtevala tudi nekatere dodatne delovne obremenitve, kar lahko predstavlja enega večjih izzivov v delu lokalne skupine.

Izzivi - uporaba jezika

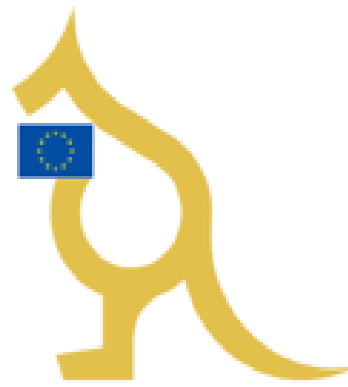
- Vsako področje ima svoj jezik, žargon in okrajšave. Pri oblikovanju partnerstva je pomembno, da zagotovimo da se ljudje med seboj razumemo.
- To pomeni, da se izogibamo okrajšavam in smo pozorni na jezik, ki ga je težko razumeti.
- Pozorni moramo biti tudi na situacije, v katerih lahko razlike v terminologiji povzročijo zmešnjava ali nesoglasja.

***SKUPNO DELO LOKALNE SKUPINE ZA
KREPITEV ZDRAVJA***

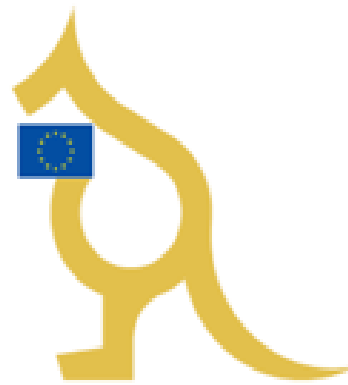
Vodenje lokalne skupine za krepitev zdravja

- Partnerstvo je ključen element skupnostnega pristopa, vsi člani lokalne skupine smo enakovredni partnerji.
- Za učinkovito delo vsake skupine pa potrebujemo nekoga, ki vodi delo partnerjev in bdi nad doseganjem zastavljenih ciljev.
- Vloga vodje je, da vzpostavlja in vzdržuje partnerstvo v lokalni skupini in skupnosti.

Strateško načrtovanje v skupnosti

- Brez dobrega načrtovanja ne moremo dobro delati in zato bo zelo pomembno, da se s partnerji v lokalni skupini dogovorimo o pripravi strateškega načrta zdravja skupnosti.
- Strateško načrtovanje članom skupnosti pomaga preoblikovati pričakovanja, znanje in težave v ukrepanje.

Strateško načrtovanje v skupnosti

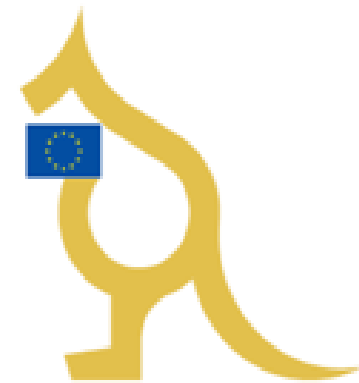

- **Proces načrtovanja in strateški načrt naj bo:**
 - celosten – zajame vsa področja zdravja;
 - vključujoč – vključuje člane skupnosti;
 - uresničljiv – načrt lahko uresničimo z viri, ki jih imamo na voljo;
 - izhajajoč iz skupnosti – izhaja iz ocene potreb v skupnosti in je rezultat dogovora v skupnosti;
 - razumljiv vsem članom skupnosti.

Strateški načrt

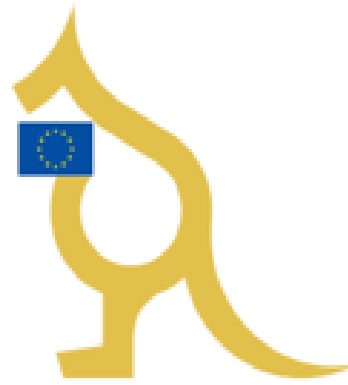

- **Strateški načrt opredeljuje sledeče:**
 - kam želimo priti;
 - kje smo sedaj;
 - splošno smer, v kateri bomo delovali, da bi premostili vrzel med trenutnim in želenim stanjem;
 - konkretne ukrepe znotraj splošno določene smeri, ki so potrebni za zapolnitev te vrzeli;
 - opredelitev virov in zmogljivosti skupnosti za uresničevanje strateškega načrta;
 - kako bomo vedeli, da smo bili uspešni.

ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTI

Zagotavljanje trajnosti

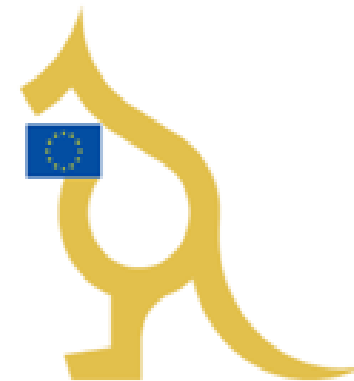

- Če želimo zagotoviti trajnost skupnostnega pristopa, je pomembno, da se le-ta uveljavi na vseh področjih življenja v skupnosti.
- Da to uresničimo, se moramo v skupnosti zavezati k trajnemu razvoju skupnosti na vseh področjih blaginje - ekonomskih, socialnih, okoljskih in kulturnih.
- Najbolj pomemben rezultat razvoja skupnosti je boljša kakovost življenja v skupnosti za vse njene prebivalce.

Zdravo družbeno življenje je mogoče doseči samo takrat, ko v zrcalu vsake posamezne duše svoj odsev najde celotna skupnost; in ko v celotni skupnosti prebiva krepost vsakega posameznika.

-- Rudolf Steiner (1861–1925)

HVALA ZA POZORNOST

Uporaba jezika

- Izvajalke ZVOM, ki so del CKZ bodo v VVZ in VIZ v tem šolskem letu izvajale ZV delavnice.
- Predstavniki NIJZ OE CE in raziskovalci bodo izvedli raziskavo na področju ranljivosti in bodo rezultate predstavili na MZ, NIJZ CE in LSKZ.

